

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 10275 af 24/02/2004 (Gældende)

Sag nr. 35.2003

Ministerium: Erhvervsministeriet

Journalnummer: 35.2003

Kendelse

afsagt af Tvistighedsnævnet den 24. februar 2004 i sag 35.2003

I sagens behandling har som faste medlemmer af Tvistighedsnævnet deltaget Mogens Kroman (formand), advokat Tine B. Skyum og uddannelseskonsulent Simon Neergaard-Holm (begge Dansk Arbejdsgiverforening) og konsulent Ane K. Lorentzen og konsulent Astrid Dahl (begge Landsorganisationen i Danmark). Derudover har som særligt sagkyndigt medlem deltaget konsulent Henrik Olsen, Dansk Byggeri og faglig sekretær Per Nielsen, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark.

Mellem klageren, elev A, født den 21. juli 1982, og indklagede, B, blev den 25. september 2000 indgået uddannelsesaftale, hvorefter klageren skulle uddannes som tømrer med uddannelsesperiode fra den 1. september 2000 til den 19. september 2003.

Klageren har ved klageskrift modtaget den 19. maj 2003 indbragt sagen for Tvistighedsnævnet med endelig påstand om, at indklagede tilpligtes at betale 76.109,10 kr. til klageren. Beløbet udgøres af erstatning i henhold til om ansættelsesbeviser med 5.000 kr., erstatning for manglende oplæring, 20.000 kr., erstatning for uberettiget ophævelse af uddannelsesforholdet med 50.000 kr., manglende overarbejdsbetaling 892,80 kr. og 3 timers løntræk 216,30 kr.

Indklagede har påstået frifindelse.

Parterne er enige om, at nævnet, såfremt lov om ansættelsesbevis anses for tilsidesat, kan udmåle en godtgørelse i overensstemmelse med retspraksis herom.

Parterne, indklagede ved tømrermester C, har givet personligt møde for nævnet og afgivet forklaring. Der er desuden afgivet forklaring af formand for fagkomiteen ved Vitus Bering D, faglærer E og tømrersvend F.

Sagens omstændigheder:

Det fremgår af uddannelsesaftalen pkt. 7, at punkterne vedrørende arbejdstid, lønudbetalingsdag og gældende overenskomst ikke er udfyldt.

Indklagede ved tømrermester C meddelte ved skrivelser af 16. maj 2001 og 1. oktober 2002 klageren, A, advarsler vedrørende klagerens opførsel og engagement.

Den 14. februar 2003 meddelte faglærer E C, at A ikke havde bestået hovedforløb 4 på grund af manglende aflevering af tegninger i teori.

Den 2. april 2003 skrev formanden for fagkomiteen, D bl.a. således til A:

*“Da din læremester C har ønsket et møde med Fagkomiteen om dit uddannelsesforhold, indkaldes du hermed til mødet **tirsdag den 8. april 2003 kl. 15,30**...*

Årsagen til mødet er, at din lærermester har oplyst Fagkomiteen, at du trods adskillige samtaler og breve, hvori han gør dig opmærksom på, at han ikke kan acceptere det engagement du udviser, og at du på dets seneste ikke har bestået 6. skoleperiode og efterfølgende ikke har taget imod skolens tilbud om, at kunne få ekstra hjælp til fagtegning gør, at din mester C nu er kommet til den konklusion, at han finder det bedst, at I ophæver uddannelsesaftalen.

Fagkomiteen har stillet sig til rådighed i et forsøg på at medvirke til, at vi finder en for alle parter brugbar løsning på uoverensstemmelsen.”

Det fremgik af mødeindkaldelsen at fagkomiteens næstformand G og faglærerne E og H samt sagens parter og fagkomitéformanden ville deltage i mødet.

Af mødereferatet af 10. april 2003 vedrørende mødet den 8. april 2003 fremgår bl.a.:

“Tømrmester C:

Årsagen til at C ikke ønskede at fortsætte læreforholdet med A er, ...

C finder deres samarbejde er så dårligt, at det er bedst for begge parter at de ophæver uddannelsesaftalen.

...

Vitus Bering Danmark:

Det er skolens vurdering, at A har svært med tegningsforståelse, i 2. hovedforløb har A en samtale med sin kontaktlærer som tilbyder A ekstra hjælp, dette tilbud er fremsat igen da han ikke består 4. hovedforløb. Disse tilbud har A ikke benyttet sig af.

Det er skolens samlede vurdering at A vil få det meget svært når han til efteråret skal aflægge svendep prøve, da han har store problemer med tegningsforståelse og han virker usikker når han skal udføre det praktiske arbejde. A har heller ikke den hurtighed som der skal til for at kunne bestå en svendep prøve.

...

Tømrerlærling A:

A fortæller, at han altid har haft meget svært med boglig indlæring og derfor har svært ved den teori som hører til uddannelsen, men han fastholder, at han vil færdiggøre sin uddannelse.

A siger også, at han ikke ønsker at arbejde som tømrer når han har afsluttet sin uddannelse.

At han ikke har benyttet sig af tilbudene om ekstra hjælp forklarer han med, at han første gang ikke så det for nødvendigt. ...

På spørgsmålet om han har talt med sin familie om den situation han nu står i, har A valgt ikke at gøre, før han har været til dette møde.

A er enig med C i, at det nok bliver svært at fortsætte samarbejdet da både mester og svende ser skævt til ham.

Fagkomiteen:

Fagkomiteen er af tømrmester C blevet kontaktet flere gange, ... Det førte til at Formand for Fagkomiteen umiddelbar før sommerferien i 2002 havde en kraftig samtale med A ... hvilket han skulle forstå, at såfremt han ikke ændrede adfærd ville han få ophævet sin uddannelsesaftale.

...

Konklusion:

På opfordring af Fagkomiteen indgik tømrmester C og tømrerlærling A en aftale om at de ophæver uddannelsesaftalen i “Efter gensidig aftale” med ophør fra fredag den 25.4.2003.

Skolen sørger for at der blev til sendt C en standard blanket for Ophævelse af uddannelsesaftale.”

C fremsendte den 10. april 2003 formular om gensidig ophævelse af uddannelsesaftalen til A og bad ham underskrive den og aflevere den 14. april 2003. Blanketten var underskrevet af C med angivelse af, at uddannelsen var ophævet pr. 25. april 2003 efter gensidig aftale. Den 12. april 2003 skrev A til C: "Iflg. min sagsbehandler, kan jeg oplyse, at jeg ikke kan tvinges til at underskrive den tilsendte "OPHÆVELSE AF UDDANNELSESAFTALE", da jeg ønsker at færdiggøre min uddannelse som tømrer" herefter skrev C den 22. april 2003 således til A:

"Da du på trods af enighed om gensidig ophævelse af din kontrakt, alligevel ikke vil ophæve din kontrakt, har jeg gjort dette ensidigt med virkning ifl. aftale på mødet fra den 25.4.2003 til fyraften."

Klagerens advokat anførte i et brev af 28. april 2003 til C bl.a., at A havde krav på overarbejdsbetaling for arbejde søndag den 27. januar 2002. I et brev af 30. april 2003 til C bad advokaten om en redegørelse for, at A var blevet trukket for 3 timer, idet A havde oplyst for advokaten, at han havde fået besked om at gå en time før for at forsøge at finde en anden læreplads.

I klageskriftet af 14. maj 2003 gjorde klageren bl.a. gældende, at uddannelsen af ham havde været mangelfuld, idet han alene var blevet sat til meget enkle opgaver og ikke selvstændigt havde fået lov til at udføre reelle tømreropgaver.

Klageren, A, har forklaret bl.a., at han ikke mener, at han har fået en ordentlig uddannelse. Han fik aldrig lov til på egen hånd at udføre de forskellige opgaver, der fremgår af uddannelseshåndbogen. Afkrydsningerne af de forskellige opgavetyper i skemaerne dækker ikke over, at han i egentlig forstand har udført opgaverne. Han skulle mest bringe og holde ting, for eksempel vinduer, isolere og rydde op. Han har klaget til svendene over manglende reelle opgaver. Når han afleverede skemaerne til underskrift hos C havde de ikke nogen egentlig drøftelse af, hvad han havde lavet. Da han ophørte hos C kunne han ikke på egen hånd påtage sig tømreropgaver, selvom han kun manglede godt 4 måneder af uddannelse. På sin nye læreplads går det meget bedre, og han har fået reelle arbejdsopgaver.

Han mener ikke, at de to skriftlige advarsler han fik, var rimelige, men han protesterede ikke mod dem.

Søndag den 27. januar 2002 havde han 8 timers arbejde. Det er rigtigt, at det ikke fremgår af ugesedlerne, men det er fordi C sagde, at de ikke skulle skrive timerne, men vente til han havde fået betaling for arbejdet. Han har 2-3 gange rykket C for betaling.

Referatet fra mødet den 8. april 2003 er dækkende for indholdet af drøftelserne. Han kunne godt på mødeindkaldelsen se, at mødets tema var en evt. ophævelse af uddannelsesaftalen. Han fastholdt i mødet indledningsvis, at han ønskede at færdiggøre sin uddannelse. Det er rigtigt, at der til sidst på opfordring af D blev aftalt en gensidig ophævelse af uddannelsesaftalen, men han følte sig presset til at indgå aftalen. Han blev ikke præsenteret for alternative muligheder. Alle de andre i mødet var imod ham, dog var de to lærere mere neutrale. Han fik at vide, at han ikke måtte have en bisidder med, med mindre det var en advokat. Han fik ikke tilbud om udsættelse af mødet med henblik på at få fat i en bisidder. Efter at have talt med sine forældre og I fra uddannelsessekretariatet, ønskede han at fastholde sin uddannelse, hvorfor han ikke ville underskrive blanketten om gensidig ophævelse.

I den sidste arbejdsuge gik han tre gange en time før arbejdstids ophør for at finde nyt arbejde. Han gik ud fra, at han havde fri med løn hertil.

Indklagede ved C har forklaret bl.a., at han har drevet virksomhed siden 1987. Han har haft flere elever og har udlært en enkelt. Advarslerne til A blev givet med de begrundelser, der fremgår af advarslerne. Derudover har han haft mange samtaler med A om hans mangel på engagement. Han har også personligt tilbudt A hjælp til tegning, men han tog ikke imod tilbudet.

A har udført alle typer af opgaver. Det var svendene, der tog sig af den daglige oplæring. A har ikke under ansættelsen givet udtryk for, at han ikke lærte nok. Der er heller ikke svende, der har sagt, at A ikke havde kvalificerede opgaver.

Det er muligt, at A arbejdede søndag den 27. januar 2002, der er bare ikke dokumentation herfor. Han har ikke haft samtaler med A herom under ansættelsen.

Indholdet af mødeindkaldelsen og referatet af mødet den 8. april 2003 er korrekt. Han husker ikke, om der under mødet blev talt om en bisidder til A. A gav under mødet selv udtryk for, at han godt kunne se, at det var bedst at ophæve uddannelsesaftalen, og det var det, de blev enige om. Der var ikke på nogen måde tale om, at A blev presset til at indgå denne aftale. Man talte frem og tilbage om sagen i en god tone. Hvis der havde været en blanket om ophævelse af uddannelsesaftalen var den utvivlsomt blevet underskrevet på mødet. Det kom som en overraskelse for ham, at A alligevel ikke ville underskrive blanketten.

Det blev på mødet aftalt, at A kunne gå tidligere nogle dage for at søge andet arbejde, men da A så ofte tidligere var kommet for sent på arbejde, betingede han sig i den forbindelse, at han kun skulle betale for den tid A faktisk var på arbejde. Det var således en aftale om, at A kunne holde fri uden løn.

D har forklaret bl.a., at indholdet af mødeindkaldelsen og referatet af mødet den 8. april 2003 er korrekt. Det er ham, der har skrevet referatet. Underskrifterne nederst på referatet er kvittering for modtagelsen. A ville efter mødet ikke skrive under. På mødet spurgte han A om han havde talt med sin familie eller andre om mødet, men A sagde, at han først ville tale med andre efter mødet. A gav udtryk for, at han ikke ville være tømmer, selvom han måtte blive udlært. Man talte i en god tone frem og tilbage om sagen. A optrådte som en afklaret ung mand, der sagtens kunne give udtryk for sin mening og sine holdninger. Der var ikke tale om, at A var trykket eller blev presset. Til sidst gav han på grundlag af drøftelserne udtryk for, at det var bedst for begge parter, at de gensidigt ophævede uddannelsesforholdet. Det var der enighed om, og hvis man havde haft en ophævelsesblanket, var den blevet underskrevet. Det havde man ikke, og derfor er konklusionen i referatet formuleret som udtryk for den aftale, der blev indgået. Parterne aftalte ophør til 14 dage senere, for at A kunne tale med studievejledningen og søge andet arbejde. C var positivt indstillet over for at give A fri til at søge andet arbejde.

E har forklaret bl.a., at referatet af mødet den 8. april 2003 er korrekt. D spurgte i starten af mødet om A havde talt om sagen med sine forældre og om de skulle deltage, men A var ikke interesseret heri. Både C og A gav udtryk for, at ansættelsesforholdet måtte ophøre, og det var også det, der blev aftalt under mødet. Der var ikke tale om, at A blev presset til at indgå denne aftale. Mødet foregik i en god tone, og A gav udmærket udtryk for sine synspunkter.

Under uddannelsen havde A problemer med tegning. Han fik tilbudt ekstrahjælp, men tog ikke imod tilbudet. A har ikke klaget over sin praktik, men han har ikke personligt kendskab til As praktiske arbejde.

F har forklaret bl.a., at han arbejder som svend hos C og også har arbejdet der, mens A var i lære. A var noget umotiveret, gik i stå midt i opgaverne eller udførte dem i strid med instruktionerne. A har været med på alle typer af opgaver, og det var ikke kun ham, der f.eks. isolerede eller ryddede op. Han har ikke hørt, at skemaudfyldningen i uddannelseshåndbogen ikke skulle være i overensstemmelse med de faktiske forhold. A har ikke klaget over manglende kvalificerede opgaver. Han kunne ikke det, han skulle, da han ophørte. Det skyldtes As eget manglende engagement. Han gav selv på et tidspunkt op over for A, fordi A ofte ikke gad det, han blev sat til eller ville gøre det på en anden, men ukorrekt måde.

Klageren har til støtte for sin påstand anført, at de manglende oplysninger i uddannelsesaftalen om arbejdstid, lønudbetaling og overenskomst udgør en overtrædelse af ansættelsesbevisloven og derfor efter fast retspraksis bør udløse en godtgørelse på 5.000 kr.

Det må efter bevisførelsen lægges til grund, at A har haft 8 overarbejdstimer den 27. januar 2002, og han skal følgelig vederlægges herfor.

Det må ligeledes efter bevisførelsen lægges til grund, at A ikke er blevet behørigt oplært. Ved ansættelsesforholdets ophør manglende han kun 4 måneder af uddannelsen, men han var slet ikke på det niveau, han burde være. Dette har kostet A en forlængelse af uddannelsen med et halvt år, som bør kapitaliseres som påstået.

Det bestrides ikke, at der den 8. april 2003 blev indgået en aftale om gensidig ophævelse af uddannelsesaftalen. Denne aftale er imidlertid ikke gyldig, idet A indgik aftalen som følge af et betydeligt pres fra de andre mødedeltagere. Det bør i den forbindelse tages i betragtning, at han reelt blev afskåret fra bistand under mødet. Da indklagedes efterfølgende ensidige ophævelse af uddannelsesforholdet således er uden grundlag, har klageren krav på erstatning som påstået.

Det må endelig lægges til grund, at A havde fået lov til at holde fri med løn i den sidste periode af ansættelsen med henblik på at søge andet arbejde. Han har derfor krav på betaling af de tre timers løn, der er blevet fradraget.

Indklagede har til støtte for sin påstand anført, at det ikke bestrides, at uddannelsesaftalen mangler de af klageren påberåbte oplysninger. Disse mangler er imidlertid ikke nok til at konstituere grundlag for betaling af en godtgørelse.

Det er A, der skal bevise, at han har krav på betaling for søndag den 27. januar 2002. Dette bevis er ikke ført.

Klageren har heller ikke løftet bevisbyrden for, at indklagede på ansvarspådragende måde skulle have forsømt uddannelsen af ham, således at han derved skulle have et erstatningskrav. Tværtimod peger uddannelseshåndbogen og F's forklaring på, at uddannelsen har været behørig. Hvis det må lægges til grund, at A ikke ved ansættelsesforholdets afslutning var i besiddelse af de fornødne færdigheder, kan det alene tilregnes hans egne forhold, herunder manglende engagement, som også advarslerne dokumenterer.

Ved vurdering af, om aftalen af 8. april 2003 om gensidig ophævelse af uddannelsesforholdet er gyldig, må der tages udgangspunkt i, at A på daværende tidspunkt var 20 år gammel. Der er intet i de afgivne forklaringer, der støtter As påstand om, at han skulle være blevet presset til at indgå aftalen. Denne er derfor gyldig, og da A efterfølgende ikke ville vedstå aftalen, var indklagede selvsagt berettiget til at ophæve forholdet ensidigt.

A har ikke godtgjort, at han var berettiget til at holde tre timer fri med løn.

Tvistighedsnævnets bemærkninger:

4 medlemmer af nævnet udtaler:

Der er efter bevisførelsen ikke grundlag for at antage, at den aftale, der i mødet den 8. april 2003 blev indgået om gensidig ophævelse af uddannelsesforholdet, er ugyldig. Vi stemmer derfor for at frifinde indklagede for kravet om betaling af 50.000 kr. for ophævelse af uddannelsesforholdet.

3 medlemmer af nævnet udtaler:

Vi finder efter alt foreliggende, at aftalen den 8. april 2003 om gensidig ophævelse af uddannelsesforholdet blev indgået under sådanne omstændigheder, at A ikke kan anses for bundet af aftalen, idet det også herved tillægges betydning at blanket om gensidig ophævelse ikke blev underskrevet på mødet. Efter stemmefordelingen har vi ikke anledning til at fastsætte et godtgørelsesbeløb i forbindelse hermed.

Vedrørende de øvrige krav:

Da undladelsen af, at udfylde uddannelsesaftalens pkt. 7 med oplysninger om arbejdstid, lønudbetalingsdag og gældende overenskomst udgør en tilsidesættelse af kravene i ansættelsesbevislovens § 2, stk. 2, nr. 8, 9 og 10, og da parterne er enige om at Tvistighedsnævnet, hvis nævnet skønner det fornødent, kan tilkende klageren en godtgørelse herfor, tilkendes der klagerens en godtgørelse på 5.000 kr.

Det findes ikke godtgjort, at As manglende færdigheder ved ansættelsesforholdets ophør kan tilregnes indklagedes uddannelse af ham på en sådan måde, at A kan kræve erstatning herfor.

A har ikke godtgjort, at han har krav på betaling for overarbejde og tre timer, som indklagede har fradraget i hans løn.

Herefter gives der alene klageren medhold for så vidt angår betaling af 5.000 kr. I øvrigt frifindes indklagede.

T h i b e s t e m m e s :

Indklagede, B, skal inden 14 dage til klageren, A, betale 5.000 kr.

Hver part bærer sine egne omkostninger.

Denne kendelse kan inden 8 uger efter nævnets afgørelse indbringes for domstolene.